

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Vypouštění odpadních vod do vod povrchových

RNDr. Viktor Kliment

- **N**ařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. **61/2003 Sb.**
- **A**plikace kombinovaného přístupu
- **Z**ávadné látky podle § 39 vodního zákona

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se
mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Cíle novely

Novelizace vodního zákona

Nový § 15a

Změny v § 2, § 38 a § 39

Transpozice směrnic

➤ Směrnice 2009/90/ES

↳ technické specifikace chemické analýzy a monitorování stavu vod.

➤ Směrnice 2008/105/ES

↳ o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky.

➤ Směrnice 2000/60/ES

↳ ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 2 Definice

Výrobek CE

výrobkem označovaným CE, který je **podstatnou součástí** vodního díla určeného pro čištění odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel – domovní čistírna odpadních vod; tyto výrobky se rozdělují do kategorií podle tabulky 1c přílohy č. 1 k tomuto nařízení.

Dobrý stav vody ve vodním toku

ukazateli vyjadřujícími dobrý stav vody ve vodním toku – dobrý stav povrchových vod, který odpovídá **ukazatelům** uvedeným v příloze č. 2 k tomuto nařízení.

Požadavek na užívání vod

požadavky na užívání vod – ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou využívány nebo u kterých se předpokládá jejich využití jako zdroje **pitné vody**, ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou vhodné **pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů** a ukazatele a hodnoty přípustného znečištění povrchových vod, které jsou **využívány ke koupání**.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 2 Definice

Kombinovaný přístup

kombinovaným přístupem – způsob stanovení cílových emisních limitů při současném **nepřekročení emisních standardů** na základě ukazatelů vyjadřujících **stav vody ve vodním toku, norem environmentální kvality a požadavků na užívání vod** podle přílohy č. 3 k tomuto nařízení a cílového stavu vod ve vodním toku s přihlédnutím k specifikací **nejlepších dostupných technikám** ve výrobě a **nejlepších dostupných technologiím zneškodňování městských odpadních vod** podle přílohy č. 7 k tomuto nařízení. Při stanovení cílových emisních limitů vodoprávní úřad současně stanoví lhůtu, v níž má být cílových emisních limitů dosaženo, a podmínky, za nichž lze odpadní vody vypouštět do doby dosažení cílových emisních limitů. Tyto podmínky vodoprávní úřad stanoví podle § 6 odst. 2.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 3 odst. (1)

zpřesnění náležitostí vodoprávního povolení

- b) charakteristiku výrobní činnosti a její označení podle Klasifikace ekonomických činností (**CZ-NACE**) vydané Českým statistickým úřadem,
- c) určení místa výpusti odpadních vod, pro kterou je povolení vydáno, s názvem vodního toku, **číslem hydrologického pořadí povodí**, s názvem a **kódem vodního útvaru** a s uvedením kilometráže výpusti (staničení), popřípadě určení místa výpusti do kanalizace.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 4 odst. (1)

Nejlepší dostupné technologie pro čištění komunálních odpadních vod (Příloha č. 7)

- definice nejlepší technologie popisem a popřípadě dosažitelnými hodnotami,
- VPÚ rozhoduje **především** podle typu technologie,
- limity popisují funkci daného typu čištění za **nejméně příznivých podmínek**.

Nejlepší dostupné technologie v oblasti zneškodňování městských odpadních vod a podmínky jejich použití jsou specifikovány v příloze č. 7 k tomuto nařízení.

§ 4 odst. (2)

Důlní vody

Rozhodující pro postup VPÚ je **definice odpadní vody** dle **§ 38**.

Při stanovení způsobu a podmínek pro vypouštění důlních vod do vod povrchových postupuje vodoprávní úřad podle tohoto nařízení **přiměřeně**.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 5 odst. (3)

Vypouštění odpadních vod s radioaktivním znečištěním

Pokud je emisní limit stanoven **koncentračně** rozhoduje VPÚ podle kombinovaného přístupu.

SÚJB rozhoduje **výhradně** je-li emisní limit stanovován jako **objemová aktivita**.

Povolení k vypouštění odpadních vod s obsahem radioaktivních látek vyjádřených v jednotkách **objemové aktivity do vod povrchových vydá vodoprávní úřad podle emisních limitů stanovených Státním úřadem pro jadernou bezpečnost.**

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 6 odst. (2)

Kombinovaný přístup

Vodoprávní úřad stanoví v povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových emisní limity kombinovaným přístupem maximálně do **výše emisních standardů** uvedených v příloze č. 1 k tomuto nařízení. Zároveň je vodoprávní úřad vázán **ukazateli vyjadřujícími stav vody** ve vodním toku, **normami environmentální kvality** uvedenými v příloze č. 2 a 3 k tomuto nařízení a **hodnocením výhledového stavu**. Ovlivňují-li vypouštěné odpadní vody úsek **lososových nebo kaprových vod** stanovený podle zvláštního právního předpisu (§ 35 odst. 1 vodního zákona), **vodárenské nádrže** nebo jiné zdroje povrchových vod, které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako **zdroje pitné vody** nebo úsek povrchových vod využívaných ke **koupání osob** stanovený podle zvláštního právního předpisu (§ 34 odst. 1 zákona), použije vodoprávní úřad pro výpočet emisních limitů požadavky na užívání vod uvedené v příslušných sloupcích v tabulce 1a v příloze č. 3 k tomuto nařízení. V případě, že kombinovaným přístupem vypočtené emisní limity **nemohou být dosaženy** ani za použití nejlepších dostupných technologií v oblasti zneškodňování odpadních vod a z důvodu místních přírodních podmínek, stanoví vodoprávní úřad emisní limity ve výši nejpřísnějších limitů, kterých lze použitím **nejlepší dostupné technologie** v oblasti zneškodňování odpadních vod nebo v místních přírodních podmínkách dosáhnout.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 6 odst. (6) - (10)

Upraveny odkazy na přílohu č. 3 a normy environmentální kvality

Jak stanovit emisní limit

- ↳ 1. není-li stanoven emisní standard v příloze č. 1?
- ↳ 2. není-li stanovena norma environmentální kvality?

Ad 1

- Emisní limit se vztáhne výhradně k normě environmentální kvality/požadavkům na užívání vod.
- VPÚ nemusí stanovit emisní limit, ale může uložit období, ve kterém se bude daný ukazatel pouze sledovat. Pro některé ukazatele v souladu s přílohou č. 1 i neomezeně.

Ad 2

- Emisní limit se stanoví kombinovaným přístupem na základě normy environmentální kvality pro ukazatel s podobnými ekotoxikologickými vlastnostmi.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 6 odst. (11)

Normy environmentální kvality

Seznam prioritních látek a prioritních nebezpečných látek je stanoven v příloze č. 6 k tomuto nařízení.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

§ 8 odst. (3)

Amoniak je **nebezpečná zavadná látka**.

Na základě **principu předběžné opatrnosti** a některých zjištěných výsledků je sledování nutné.

V povolení k vypouštění městských odpadních vod z čistíren odpadních vod v kategoriích nad 2 000 ekvivalentních obyvatel stanoví vodoprávní úřad četnost a způsob sledování znečištění v ukazatelích znečištění N_{celk} a P_{celk} podle tabulky 1 v příloze č. 4 k tomuto nařízení. **V povolení k vypouštění městských odpadních vod z čistíren odpadních vod v kategoriích nad 10 000 ekvivalentních obyvatel stanoví vodoprávní úřad četnost a způsob sledování znečištění v ukazateli $N-NH_4^+$ podle tabulky 1 v příloze č. 4 k tomuto nařízení.** V povolení k vypouštění městských odpadních vod z čistíren odpadních vod v kategorii nad 100 000 ekvivalentních obyvatel stanoví vodoprávní úřad četnost a způsob sledování znečištění v ukazateli znečištění celkový organický uhlík (TOC) podle tabulky 1 v příloze č. 4 k tomuto nařízení.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Příloha č. 1 část A

Nová poznámka č. 1

Rozumí se kategorie čistírny odpadních vod vyjádřená v počtu ekvivalentních obyvatel. Ekvivalentní obyvatel (EO) je definovaný produkcí znečištění 60 g BSK₅ za den. Počet ekvivalentních obyvatel se pro účel zařazení čistírny odpadních vod do velikostní kategorie vypočítává z maximálního průměrného týdenního zatížení na přítoku do čistírny odpadních vod během roku s výjimkou neobvyklých situací, přivalových dešťů a povodní.

U kategorií ČOV pod 2000 EO lze použít pro účel zařazení čistírny do velikostní kategorie (v tabulce 1a nebo 1b v příloze č. 1 a v tabulce 1 v příloze č. 4 k tomuto nařízení) výpočet z bilance v ukazateli BSK₅ v kg za kalendářní rok na přítoku do čistírny vydělený **koeficientem 18,7**.

U nových ČOV se pro zařazení do velikostní kategorie v prvním roce po výstavbě (zkušební provoz) použije **návrhový parametr** v zatížení BSK₅. Po prvotním provedení kategorizace je v případě změny zatížení další kategorizace prováděna až s ukončením platnosti povolení k vypouštění odpadních vod.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Příloha č. 1 část A

Tabulka č. 1b

nový ukazatel N-NH_4^+ pro ČOV nad 10 000 EO

Tabulka č. 1c

- DČOV - vodní díla ohlašovaná podle § 15a,
- rozdělení do tříd podle účinnosti čištění,
- účinnost ČOV je stanovena v %,
- pro určení funkčnosti zařízení se použije přepočet účinnosti za předpokladu maximálního únosného zatížení.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Příloha č. 1 část B

Průmyslové odpadní vody

přechod z OKEČ na CZ NACE

Příloha č. 1 část C

Odpadní vody s obsahem uvedených zvlášt' nebezpečných látek

- Odstraněn termín platnosti 1. 1. 2010.
- Mimo látky uvedené ve znění **229/2007 Sb.** jsou jako zvlášt' nebezpečné závadné látky označeny i všechny prioritní nebezpečné látky.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Příloha č. 2

Ukazatele vyjadřující dobrý stav vody ve vodním toku
Změněno z jakosti vody v toku na obecný popis dobrého stavu.

Příloha č. 3

**Ukazatele vyjadřujících stav vody ve vodním toku, normy
environmentální kvality a požadavky na užívání vod**

- Změna statistické prezentace limitů, percentil C90 dle Čegodajeva (ČSN 75 7221) nahrazen **ročním průměrem** a **nevyšší přípustnou koncentrací**
- Imisní standardy nahrazeny **normami environmentální kvality**
- Z důvodu změny hodnotícího mechanismu rozděleno:
  - ↳ **Část A Povrchové vody**
    - ↳ dále dělená na látky pro vypouštění a látky jen pro sledování
  - ↳ **Část B Sedimenty a biota**

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Příloha č. 4

Minimální roční četnosti odběrů vzorků vypouštěných odpadních vod pro sledování jejich znečištění

- Tabulka č. 1 změna podle ustanovení § 8 odst. (3) - přidání ukazatele N-NH_4^+ ,
- Tabulka č. 2 zpřesnění odkazů pod čarou,
- Tabulka č. 3 byl odstraněn nesoulad s požadavky směrnice na spalování odpadů.

Nařízení vlády č. 23/2011 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 61/2003 Sb.

Příloha č. 5

beze změny

Příloha č. 6

Původní příloha č. 6 **zrušena**, není na ni zmocnění ve vodním zákoně.

Údaje budou předávány pomocí ISPOP podle ustanovení **vyhlášky č. 431/2001 Sb.** o vedení vodní bilance.

Nová příloha č. 6 Seznam prioritních látek

Kombinovaný přístup

Kombinovaný přístup – Evropa

- ❑ Zaveden článkem 10 Rámcové směrnice pro vodní politiku **2000/60/ES**.
- ❑ Obecně jde o postup, kterým se má zajistit naplnění všech stávajících požadavků na jakost povrchových vod, resp. **dobrý stav vodních útvarů**.
- ❑ Požadavky jsou na úrovni Společenství prezentovány řadou **směrnic/cílů**:
  - směrnice **96/61/EHS** o integrované prevenci a omezování znečištění,
  - směrnice **91/271/EHS** o čištění městských odpadních vod,
  - směrnice **91/676/EHS** o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů,
  - směrnice **2008/105/ES** o normách environmentální kvality,
  - směrnice **2006/11/ES** o vypouštění nebezpečných látek,
  - směrnice **2006/7/ES** o jakosti vod ke koupání,
  - směrnice **75/440/EHS** o jakosti vod k odběru pitné vody.

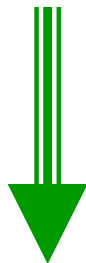
Kombinovaný přístup - ČR

zákonem dané povinnosti

- základní úroveň = § 38 odst. 8 zákona č. 254/2001 Sb. v platném znění, **(vodní zákon)**:

„vodoprávní úřad je vázán při povolování vypouštění odpadních vod ukazateli vyjadřujícími stav vody ve vodním toku, normami environmentální kvality ...“

- Vodoprávní úřady **mají povinnost** stanovovat emisní limity tak, aby bylo dosaženo **dobrého stavu** vodních útvarů.
- Pro bodové zdroje znečištění znamená aplikace kombinovaného přístupu.

současné plnění všech požadavků na ochranu celého vodního prostředí.

Kombinovaný přístup - ČR

Novelizace NV 61/2003 Sb. (23/2011 Sb.)

Provedeny změny týkající se zpřesnění požadavků na dosažení **dobrého stavu vodních útvarů**, především:

1. nahrazení obecného **cílového stavu vod** konkrétními jakostními požadavky: **normy environmentální kvality + požadavky na užívání vod**.
2. zavedení požadavku na používání informací s **vodohospodářské bilance** výhledového stavu, kterou zpracovávají správci povodí.
3. stanovení **nejlepších dostupných technologií** pro komunální ČOV.

Aplikace kombinovaného přístupu

Základní pravidla

Splnění požadavků na dobrý stav útvarů povrchových vod

je pro dané ukazatele možné:

Emisní limity musí splnit následující podmínky:

- nepřekročení emisních standardů,
- ukazatele vyjadřující stav vody ve vodním toku,
- normy environmentální kvality,
- požadavků na ostatní využívání vod
  - ↳ rybné vody, vodárenské nádrže, koupací vody.

Aplikace kombinovaného přístupu

Základní pravidla

Splnění požadavků na dobrý stav útvarů povrchových vod
není pro dané ukazatele možné:

Nutno stanovit emisní limity tak, aby plnily pro:

- průmyslové podniky = **BAT**
- čištění městských odpadních vod = **nejlepší dostupné technologie** (příloha č.7)

a zároveň

provést opatření k dosažení **dobrého stavu** tam, kde je to **ekonomicky únosné**.

Není-li možné dobrého stavu možné žádným ekonomicky dostupným způsobem možné do roku 2015 dosáhnout

↳ aplikace **výjimek** podle § 23a.

Aplikace kombinovaného přístupu

Postup při stanovení emisních limitů

- 1. Žádost** o povolení vypouštění odpadních vod
  - ↪ Podklady pro stanovení emisních limitů ze strany znečišťovatele
- 2. Stanovení emisních limitů** na základě:
  - ↪ Cílům stanoveným plánem povodí,
  - ↪ Výhledové vodohospodářské bilanci,
  - ↪ Možnostem nejlepších dostupných technik a technologií,
  - ↪ Softwarovou pomůckou pro stanovení emisních limitů kombinovaným přístupem **nebo** podle již vypočtené situace - web heis.vuv.cz.
- 4. Stanovisko správce povodí**
  - ↪ doplní další informace o jakosti vod z dalších profilů a podrobnější znalost průtoků.
- 5. Konzultace se znečišťovatelem**
- 6. Vydání vodoprávního povolení**

Kombinovaný přístup

Souhrn

- Zásadní změna ve způsobu povolování vypouštění odpadních vod

Emisní způsob vs. Emisně-imisní způsob

- **Neznamená** zpřísnění požadavků.
- **Umožňuje:**
  - naplnění cílů stanovených v plánech oblastí povodí
    - ↳ dobrý stav vodních útvarů,
  - cílená aplikaci opatření
    - ↳ zamezuje **plýtvání** financemi tam, kde další opatření nemají smysl z důvodu aplikování **nejlepších dostupných opatření**,
  - využití plné kapacity vodních toků bez ohrožení dosažení **dobrého stavu vod**.

Závadné látky podle § 39 vodního zákona

Závadné látky podle § 39 vodního zákona

§ 39 odst. 1:

„Závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod (dále jen „závadné látky“). Každý, kdo zachází se závadnými látkami, je povinen učinit přiměřená opatření, aby nevnikly do povrchových nebo podzemních vod a neohrozily jejich prostředí.“

Základní princip ochrany vod

- každá látka může ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod,
- rozhoduje vodoprávní úřad.

Závadné látky podle § 39 vodního zákona

Nebezpečné látky

Evropská legislativa:

Seznamy uvedené ve směrniciích

2000/60/ES - Směrný seznam hlavních znečišťujících látek

2006/11/ES - (kodifikované znění směrnice 76/464/EHS) Látky seznamu I a II

Seznamy jsou obdobné stejně jako způsob ochrany

↳ omezení vypouštění - seznam II

↳ zákaz vypouštění - seznam I

↳ podle směrnice **76/464/EHS** pouze **17** látek

Závadné látky podle § 39 vodního zákona

Národní úprava

Nebezpečné závadné látky

Zvlášt' nebezpečné závadné látky

§ 39 odst. 3:

Seznam nebezpečných závadných látek a dalších látek nebo skupin látek, které v obdobné míře vyvolávají znepokojení (dále jen „nebezpečné látky“), je uveden v příloze č. 1 k tomuto zákonu; tento seznam obsahuje i zvlášt' nebezpečné závadné látky (dále jen „zvlášt' nebezpečné látky“). Zvláštní kategorií nebezpečných a zvlášt' nebezpečných látek jsou prioritní látky, které představují významné riziko pro vodní prostředí a související ekosystémy. Seznam prioritních látek stanoví vláda nařízením. Součástí seznamu prioritních látek je také kategorie prioritní nebezpečné látky, což jsou látky, které vytvářejí velmi vysoké riziko ve vodním prostředí nebo zprostředkovaně přes vodní prostředí z důvodu své perzistence a schopnosti bioakumulace. K omezení znečištění povrchových a podzemních vod nebezpečnými látkami a zvlášt' nebezpečnými látkami může vláda přijmout na návrh Ministerstva životního prostředí Program na snížení znečištění povrchových a podzemních vod nebezpečnými závadnými látkami a zvlášt' nebezpečnými závadnými látkami.

Závadné látky podle § 39 vodního zákona

Prioritní látky

Prioritní látky - evropská legislativa

- Směrnice 2000/60/ES
- Rozhodnutí 2001/2455/ES
- Směrnice 2008/105/ES

Cíle

- Prioritní látky - omezení emisí tak aby bylo dosaženo NEK
- Prioritní nebezpečné látky - zastavení emisí, aby cílová koncentrace byla pod mezí detekce

Monitoring

- hodnocení dle norem environmentální kvality - 2008/105/ES,
- sledování v různých matricích sediment, plavenina, biota,
- sledování trendů pro látky s vyšší schopností akumulace.

Závadné látky podle § 39 vodního zákona

Prioritní látky

Revize seznamu prioritních látek a norem environmentální kvality

První návrh Komise - červen 2011

Navrhované látky

Aclonifen

Quinoxifen

Cybutryn

Terbutryn

Dicofol

PFOS

Dioxiny

α -estradiol

Bifenox

Dichlorovos

Cypermethrin

Heptachlor

HBCDD

PCB

CN

β -estradiol

Děkuji za pozornost

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

